गाथः A song, singing.

गाथकः,-थिकः [गै-थकन्] 1 A musician, singer; समस्ता गाथकगणाः पार्थिवस्पर्धितां ययुः Rāj. T. 7. 933. -2 A chanter of sacred poems or Purāṇas; क्रणद्भिरलिगाथकैः Bk. 6. 84.

गाथा 1 Verse. -2 A religious verse, but not belonging to any one of the Vedas. -3 A stanza. -4 A song; कदा वाहेयिका गाथाः पुनर्गास्यामि शाकले Mb. 8. 44. 26. -5 A Prākrita dialect. -6 N. of the Aryā metre. -7 Legend, history (आख्यान); द्विजोपसृष्टः कुहकस्तक्षको वा दशत्वलं गायत विष्णुगाथाः Bhāg. 1. 19. 15. **-Comp. -कारः** a writer of Prākrita verses. **-नाराशंसी** epic songs and particularly those in praise of men or heroes.

गाथिका A song, verse; Y. 1. 45.

गानम् [गै भावे ल्युट्] 1 Singing, a song. -2 A sound. -3 Going. -4 Praise. **-Comp. -विद्या** the science of vocal music.

गानिन् *a.* 1 Going, moving. -2 Singing, praising. **-नी** A plant used in clearing the voice (Mar. वेखण्ड).

गानीय *a.* Musical. **-यम्** A song; Rām. 1.

गायः A song; यथाविधानेन पठन् सामगायमविच्युतम् Y. 3. 112.

गेय *pot. p.* [गै कर्तरि नि० यत्] 1 A singer, one who sings; गेयो माणवकः साम्नाम् P. III. 4. 68 Sk. -2 To be sung. **-यम्** 1 A song, singing, also the art of singing; गेये केन विनीतौ वाम् R. 15. 69; Me. 88; अनन्ता वाङ्मयस्याहो गेयस्येव विचित्रता Śi. 2. 72.

गेष्णः 1 A singer, a professional singer; Ch. Up. 1. 6. -2 An actor.

गेष्णुः [गै इष्णुच्] A singer, an actor.

गैर *a.* (-री *f.*) [गिरौ भवः अण्] Coming from a mountain, mountain born.

गैरिक *a.* (-की *f.*) [गिरौ भवः ठञ्] Mountain-born. **-कः, -कम्** Red chalk; संसर्पिभिः पयसि गैरिकरेणुरागैः Śi. 5. 39. **-कम्** Gold.

गैरेय *a.* [गिरौ भवः ढक्] Mountain-born. **-यम्** Bitumen, red chalk.

गो *m. f.* (*Nom.* गौः) [गच्छत्यनेन, गम् करणे डो Tv.] 1 Cattle, kine (pl.) -2 Anything coming from a cow; such as milk, flesh, leather &c. -3 The stars; वि रश्मिभिः ससृजे सूर्यो गाः Rv. 7. 36. 1. -4 The sky. -5 The thunderbolt of Indra; Ki. 8. 1. -6 A ray of light; नान्यस्तपा विद्यते गोषु देव Mb. 1. 232. 11; बालोऽयं गिरिशिखरेषु चारयन् गाः त्रैलोक्यं तिमिरभरेण दुष्टमेतत् (रविः नैर्मल्यं नयति)। Rām. Ch. 7. 60. -7 A diamond. -8 Heaven. -9 An arrow. *-f.* 1 A cow; जुगोप गोरूपधरामिवोर्वीम् R. 2. 3; क्षीरिण्यः सन्तु गावः Mk. 10. 60. -2 The earth; दुदोह गां स यज्ञाय R. 1. 26; गामात्तसारां रघुरप्यवेक्ष्य 5. 26; 11. 36; Bg. 15. 13; सेकोऽनुगृह्णातु गाम् Mu. 3. 2; Me. 30; cf. also the quotation for (-6).-3 Speech, words; कुलानि समुपेतानि गोभिः पुरुषतोऽर्थतः Mb. 5. 28; रघोरुदारामपि गां निशम्य R. 5. 12; 2. 59; Ki. 4. 20. -4 The goddess of speech, Sarasvatī. -5 A mother. -6 A quarter of the compass. -7 Water; सायं भेजे दिशं पश्चाद्गविष्ठो गां गतस्तदा Bhāg. 1. 10. 36; also pl.; Bhāg. 11. 7. 50. -8 The eye; गोकर्णा सुमुखी कृतेन इषुणा गोपुत्रसंप्रेषिता Mb. 8. 90. 42. -9 A region of the sky. *-m.* A bull, an ox; असंजातकिणस्कन्धः सुखं स्वपिति गौर्गडिः K. P. 10; Ms. 4. 72; cf. चरद्गव. -2 The hair of the body. -3 An organ of sense; अदान्तगोभिर्विशतां तमिस्रं पुनः पुनश्चर्वितचर्वणानाम् Bhāg. 7. 5. 30. -4 The sign Taurus of the zodiac; Bri. S. 49. -5 The sun. -6 The number 'nine' (in math.). -7 The moon. -8 A singer. -9 A billion. -10 A cow-sacrifice -11 A house; cf. गौर्वज्रं गौः प्रभा भूमिर्वाणी तोयं त्रिविष्टपम्। धेनुर्बस्तो वृषो दिग्गौर्नेत्रं लज्जा गुरू रमा ॥ इन्द्रियं श्रीरुमा...Enm. **-Comp. -कण्टकः, -कम्** 1 a road or spot trodden down by oxen and thus made impassable. -2 the cow's hoof. -3 the print of a cow's hoof. **-कर्ण** *a.* having cow's ears. (**-र्णः**) 1 a cow's ear; गोकर्णसदृशौ कृत्वा करावाबद्धसारणौ Ks. 6. 57. -2 a mule. -3 a snake; Mb. 8. 90. 42. -4 a span (from the tip of the thumb to that of the ring-finger); गोकर्णशिथिलश्चरन् Mb. 2. 68. 75; तालः स्मृतो मध्यमया गोकर्णश्चाप्यनामया Brahmāṇḍa P. -5 N. of a place of pilgrimage in the south, sacred to Śiva. श्रितगोकर्णनिकेतमीश्वरम् R. 8. 33. -6 a kind of deer. -7 a kind of arrow; Mb. 8. 90. 42. **-किराटा -किराटिका** the Sārikā bird. **-किलः, -कीलः** 1 a plough -2 a pestle. **-कुलम्** 1 a herd of kine; वृष्टिव्याकुलगोकुलावनरसादुद्धृत्य गोवर्धनम् Gīt. 4; गोकुलस्य तृषार्तस्य Mb. -2 a cow-house. -3 N. of a village (where Krisṇa was brought up). **-कुलिक** *a.* 1 one who does not help a cow in the mud. -2 squint-eyed. **-कुलोद्भवा** an epithet of Durgā. **-कृतम्** cow-dung. **-क्षीरम्** cow's milk. **-क्षुरम्, -रकम्** a cow's hoof. **-खरः** a beast (पशु); यत्तीर्थबुद्धिः सलिले न कर्हिचिज्जनेष्वभिज्ञेषु स एव गोखरः Bhāg. 10. 84. 13. **-खा** a nail. **-गृष्टिः** a young cow which has had only one calf. **-गोयुगम्** a pair of oxen. **-गोष्ठम्** a cow-pen, cattle-shed. **-ग्रन्थिः** 1 dried cowdung. -2 a cow-house. **-ग्रहः** capture of cattle (गवालम्भ); Mb. 12. 265. 2. **-ग्रासः** the ceremony of offering a morsel (of grass) to a cow when performing an expiatory rite. **-घातः, -घातकः, -घातिन्** *m.* a cow-killer. **-घृतम्** 1 rain-water. -2 clarified butter coming from a cow. **-घ्न** *a.* 1 destructive to cows. -2 one who has killed a cow. -3 one for whom a cow is killed, a guest. **-चन्दनम्** a kind of sandal-wood. **-चर** *a.* 1 grazed over by cattle. -2 frequenting, dwelling, resorting to, haunting पितृसद्मगोचरः Ku. 5. 77. -3 within the scope, power, or range of; अवाङ्मनसगोचरम् R. 10. 15; so बुद्धि°, दृष्टि°, श्रवण° स्वगोचरे दीप्ततरा बभूव Bu. Ch. 1. 13. -4 moving on earth. -5 accessible to, attainable; त्यागसूक्ष्मानुगः क्षेम्यः शौचगो ध्यानगोचरः Mb. 12. 236. 12. -6 circulating, having a particular meaning, prevalent. (**-रः**) 1 the range of cattle, pasturage; उपारताः पश्चिम-